P9_TA(2021)0386

Budúci rybári

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. septembra 2021 o budúcich rybároch: ako pritiahnuť novú generáciu pracovníkov k odvetviu rybárstva a vytvárať pracovné miesta v pobrežných komunitách (2019/2161(INI))

(2022/C 117/07)

Európsky parlament,

— so zreteľom na článok 3 ods. 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii a článok 4 ods. 2 písm. a), d) a k) a články 9, 153 a 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

— so zreteľom na článok 349 ZFEÚ,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. októbra 2017 s názvom Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ (COM(2017)0623),

— so zreteľom na smernicu Rady (EÚ) 2017/159 z 19. decembra 2016, ktorou sa vykonáva Dohoda o vykonaní Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o práci v odvetví rybolovu z roku 2007 uzavretá 21. mája 2012 medzi Všeobecnou konfederáciou poľnohospodárskych družstiev v Európskej únii (Cogeca), Európskou federáciou pracovníkov v doprave (ETF) a Združením národných organizácií rybárskych podnikov v Európskej únii (Europêche) ([1]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej rybárskej politike ([2]),

— so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 25. septembra 2019 s názvom Sociálny rozmer rybárstva (prieskumné stanovisko) ([3]),

— so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS),

— so zreteľom na Medzinárodný dohovor o bezpečnosti ľudského života na mori (SOLAS),

— so zreteľom na Dohovor o Medzinárodnej námornej organizácii (ďalej len „IMO“),

— so zreteľom na Dohovor o založení Medzinárodnej organizácie práce (ďalej len „MOP“),

— so zreteľom na Medzinárodný dohovor o bezpečnosti rybárskych plavidiel z Torremolinosu z roku 1977,

— so zreteľom na Protokol z Torremolinosu z roku 1993 a Dohodu z Kapského Mesta z roku 2012, ktorou sa aktualizuje a mení Dohovor z Torremolinosu,

— so zreteľom na Medzinárodný dohovor o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby posádky rybárskych plavidiel (STCW-F) z roku 1995,

— so zreteľom na obežník Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) č. 966 z roku 2001 s názvom Bezpečnosť na mori ako neoddeliteľná súčasť riadenia rybolovu,

— so zreteľom na správu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) s názvom Stav svetového rybolovu a akvakultúry 2020,

([1]) Ú. v. EÚ L 25, 31.1.2017, s. 12.
([2]) Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 22.
([3]) Ú. v. EÚ C 14, 15.1.2020, s. 67.

Štvrtok 16. septembra 2021

— so zreteľom na dohovor MOP č. 188 z roku 2007 o práci v odvetví rybolovu,

— so zreteľom na dobrovoľné usmernenia IMO pre projektovanie, výrobu a vybavenie malých rybárskych plavidiel z roku 2005,

— so zreteľom na „rybársku“ správu Europêche, Cogeca a ETF z decembra 2000 s názvom Vzájomné uznávanie osvedčení v odvetví morského rybolovu v Európe (správa z Bénodetu),

— so zreteľom na výročnú správu Európskej námornej bezpečnostnej agentúry (EMSA) o námorných nehodách a mimoriadnych udalostiach za rok 2019,

— so zreteľom na správu Vedeckého, technického a hospodárskeho výboru pre rybárstvo (STECF) z 26. septembra 2019 s názvom Sociálne údaje v rybárskom sektore EÚ (STECF 19-03),

— so zreteľom na výročnú správu výboru STECF o rybárskej flotile EÚ za rok 2019 (STECF 19 – 2006) a výročnú hospodársku správu o rybárskej flotile EÚ za rok 2020 (STECF 20 – 06),

— so zreteľom na závery štúdie tematickej sekcie Európskeho parlamentu pre štrukturálne politiky a politiky súdržnosti s názvom Odborná príprava rybárov, ktorá bola uverejnená v júli 2018,

— so zreteľom na hĺbkovú analýzu tematickej sekcie Európskeho parlamentu pre politiky v oblasti hospodárstva, vedy a kvality života s názvom Rozsah pracovného práva EÚ: Na koho sa (ne) vzťahujú kľúčové smernice?, ktorá bola uverejnená v októbri 2020,

— so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 27. februára 2014 o osobitných opatreniach v oblasti spoločnej politiky rybného hospodárstva na rozvoj úlohy žien ([4]),

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci,

— so zreteľom na správu Výboru pre rybárstvo (A9-0230/2021),

A. keďže spoločná rybárska politika (ďalej len „SRP“) musí zabezpečiť, aby rybolov a akvakultúra boli dlhodobo sociálne, hospodársky a environmentálne udržateľné a aby sa tento cieľ naďalej plnil s cieľom zachovať príťažlivosť odvetvia pre pracovnú silu; keďže v záujme dosiahnutia sociálnej udržateľnosti by politiky v oblasti rybolovu mali zahŕňať a zlepšovať pracovné podmienky, zdravie a bezpečnosť, odbornú prípravu, sociálne začleňovanie a primeranú životnú úroveň; keďže v mnohých rybárskych komunitách a regiónoch EÚ sociálny význam odvetví rybolovu a akvakultúry prevažuje nad jeho priamym hospodárskym prínosom;

B. keďže kríza v oblasti verejného zdravia a narušenia obchodu a trhu spôsobené pandémiou ochorenia COVID-19 zasiahli rybárov v celej Európe; keďže napriek bezpečnostným rizikám a nízkym cenám rýb rybári naďalej lovia a dodávajú kvalitné potraviny; keďže počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19 boli rybári identifikovaní ako základní pracovníci, ktorí vykonávajú kritické povolania, ktoré zabezpečujú dôležité dodávky potravín; keďže sú dôležitými odborníkmi a inštitúcie EÚ im musia venovať osobitnú pozornosť, a to nielen ich úlohe, ale aj významu pre potravinovú bezpečnosť Únie;

C. keďže v niekoľkých posledných rokoch rybolov v celej Európe prešiel významnými štrukturálnymi zmenami a reštrukturalizáciou s výrazným znížením flotily, čo viedlo k sociálnym dôsledkom pre rybárov aj rybárske komunity; keďže je čoraz potrebnejšie zvyšovať informovanosť a keďže by sa mala venovať väčšia pozornosť sociálnemu rozmeru rybárstva, napríklad posudzovať sociálne vplyvy v rámci posúdení vplyvu návrhov politík týkajúcich sa SRP;

D. keďže pre rôzne stratégie EÚ vrátane stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a stratégie „z farmy na stôl“ je potrebný holistický prístup;

([4]) Ú. v. EÚ C 285, 29.8.2017, s. 150.

E. keďže treba zohľadniť aj demografické zmeny v Európe;

F. keďže súčasný nedostatok systematických komplexných údajov a pravidelnej vedeckej analýzy sociálnych aspektov SRP ohrozuje tvorbu rybárskej politiky; keďže tieto údaje by mohli podporiť rybolov ako úspešnú pracovnú kariéru a ako spôsob ako prispieť k živobytiu pobrežných komunít a prilákať mladých ľudí k tejto profesii;

G. keďže rybolov vrátane akvakultúry všeobecne poskytuje potraviny miliardám ľudí a keďže toto odvetvie je podľa FAO dôležitým zdrojom zamestnanosti a príjmov na zabezpečenie živobytia 10 až 12 % svetovej populácie; keďže okrem toho sa odhaduje, že približne 140 miliónov ďalších pracovných miest je spojených so zvyšnou časťou hodnotového reťazca rybolovu, najmä so spracovaním a predajom jeho produktov;

H. keďže podľa správy výboru STECF 19-03 tvorili ženy 5,4 % celkovej zamestnanosti v maloobjemovej pobrežnej flotile v celej EÚ v porovnaní s 1,9 % vo veľkoobjemovej flotile a 2,3 % v rybárskej flotile vo vzdialených vodách; keďže ženy však predstavujú väčšinu pracovnej sily v určitých zberných alebo polokultúrnych činnostiach, ako je ručný zber mäkkýšov, a keďže významná práca, ktorú vykonávajú ženy na zachovanie iných činností, ako je konzervovanie a spracovanie, balenie, výroba sietí, vykladanie a čistenie rýb (neskatillas), sa nezaznamenáva; keďže medzi členskými štátmi existuje rozdiel v údajoch, pričom sa ignoruje práca žien a významný prínos k tomuto odvetviu, ktorý stále nie je dostatočne uznaný;

I. keďže podľa najnovších údajov Eurostatu ([5]) bolo v roku 2017 v odvetví rybárstva EÚ zamestnaných spolu približne 180 000 ľudí, z toho približne jedna tretina v pododvetví akvakultúry; keďže z toho celkového počtu 41 000 v Španielsku, 29 000 v Taliansku, 21 000 v Grécku, 20 000 vo Francúzsku a 14 700 osôb v Portugalsku pracovalo v primárnom sektore rybolovu; keďže hoci Taliansko, Grécko a Portugalsko realizovali v roku 2017 len 11 % rybolovnej produkcie EÚ, tieto tri členské štáty predstavovali 35,9 % zamestnanosti; keďže v tejto súvislosti sú Španielsko, Francúzsko a Portugalsko členskými štátmi s najvzdialenejšími regiónmi, čo zvyšuje ich námorný rozmer, a keďže odvetvie rybárstva zohráva v týchto regiónoch kľúčovú sociálno-ekonomickú úlohu;

J. keďže zo štatistických údajov, ktoré uverejnil Eurostat ([6]) v roku 2019, vyplýva, že v odvetví poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybolovu malo v roku 2018 celkovo 14,4 % pracovníkov 65 a viac rokov a že ide o odvetvie s najväčším počtom aktívnych osôb v tejto vekovej skupine; keďže napriek tomu, že percentuálny podiel pracovníkov v tejto vekovej skupine od roku 2008 neustále klesá, skutočný počet pracovníkov v tejto vekovej skupine sa neznížil v rovnakej miere;

K. keďže odvetvie rybolovu zohráva strategickú úlohu pri zásobovaní verejnosti rybami a udržiavaní vyváženej potravinovej rovnováhy v členských štátoch a Únii a keďže významne prispieva k sociálno-ekonomickému blahobytu pobrežných komunít, miestnemu rozvoju, zamestnanosti, udržiavaniu a vytváraniu predchádzajúcich a následných hospodárskych činností v dodávateľskom reťazci a zachovaniu miestnych kultúrnych tradícií;

L. keďže okrem osobitných charakteristík činnosti rybolovu súvisiacich s jeho sociálnou štruktúrou, formami predaja a štrukturálnymi a prirodzenými nerovnosťami medzi rôznymi rybolovnými regiónmi je potrebné zohľadniť zreteľné rozdiely v rámci flotíl, segmentov flotíl, cieľových druhov, rybárskeho výstroja, produktivity, preferencií spotrebiteľov a spotreby rýb na obyvateľa v členských štátoch;

M. keďže zber sociálnych ukazovateľov pre rybársku flotilu, akvakultúru a odvetvie spracovania rýb v EÚ sa zaviedol nariadením (EÚ) 2017/1004 o vytvorení rámca Únie pre zber, správu a využívanie údajov v odvetví rybárstva a pre podporu vedeckých odporúčaní súvisiacich so spoločnou rybárskou politikou; keďže sociálne premenné sa od roku 2018 zbierajú každé tri roky vrátane: zamestnanosti podľa rodu, práce na plný úväzok podľa rodu, neplatenej práce podľa rodu, zamestnanosti podľa veku, zamestnanosti podľa úrovne vzdelania, zamestnanosti podľa štátnej príslušnosti, zamestnanosti podľa zamestnaneckého postavenia, celkového národného plného pracovného úväzku;

([5]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Fishery_statistics#The_factors_of_production

([6]) https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10166544/KS-02-19%E2%80%91681-EN-N.pdf/c701972f-6b4e-b432-57d2-91898ca94893

Štvrtok 16. septembra 2021

N. keďže podľa správy výboru STECF 19-03 o sociálnych údajoch v odvetví rybárstva EÚ bolo v roku 2017 v rybárskej flotile EÚ zamestnaných približne 150 000 osôb, čo zodpovedá približne 99 000 plných pracovných úväzkov; keďže väčšina pracovníkov rybárskej flotily EÚ (96 %) tvorili muži a 4 % ženy; keďže podľa poskytnutých údajov o veku mala veková skupina od 40 do 64 rokov najväčší podiel ľudí zamestnaných v rybárskej flotile EÚ (58 %), po nej nasledovala veková skupina od 25 do 39 rokov (26 %), zatiaľ čo ďalších 7 % bolo starších ako 65 rokov, 5 % bolo vo vekovej skupine od 15 do 24 rokov a 4 % rybárov bolo neznámych; keďže vekové profily sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líšili: v Estónsku bolo 31 % rybárov starších ako 65 rokov, zatiaľ čo v mnohých iných členských štátoch rovnaká kategória predstavuje len veľmi nízky podiel populácie rybárov (1 % v Belgicku a Nemecku a 2 % vo Fínsku);

O. keďže v roku 2017 malo 52 % ľudí zamestnaných v rybárskej flotile EÚ nízku úroveň vzdelania, po nich nasledovalo 24 % so strednou úrovňou a 4 % s vysokou úrovňou vzdelania; keďže úroveň vzdelania nebola známa v prípade relatívne vysokého podielu odvetvia rybolovu (20 % pracovníkov), čo môže odrážať skutočnosť, že túto otázku možno považovať za citlivú; keďže úrovne vzdelania sa v jednotlivých členských štátoch značne líšili: len 1 % portugalských rybárov malo vysokú úroveň vzdelania, pričom zodpovedajúci údaj vo Švédsku bol 21 %;

P. keďže v roku 2017 tvorili väčšinu ľudí zamestnaných v rybárskej flotile EÚ štátni príslušníci krajiny, v ktorej pracovali (86 %), po ktorých nasledovali štátni príslušníci krajín mimo EÚ/EHP (8 %), pracovníci neznámej štátnej príslušnosti (3 %), štátni príslušníci iných krajín EÚ (3 %) a štátni príslušníci EHP (0,1 %); keďže podiel vlastných štátnych príslušníkov pracujúcich vo flotilách rôznych členských štátov sa výrazne líšil: 27 % osôb zamestnaných v írskej flotile tvorili štátni príslušníci Írska a 36 % osôb zamestnaných v belgickej flotile boli štátni príslušníci iných krajín ako Belgicko; keďže naproti tomu 94 % pracovníkov talianskej flotily sa narodilo v Taliansku, 99 % pracovníkov portugalskej flotily tvorili portugalskí štátni príslušníci a všetci ľudia zamestnaní v bulharskej flotile boli bulharskí štátni príslušníci;

Q. keďže 61 % ľudí zamestnaných v rybárskej flotile EÚ v roku 2017 tvorili zamestnanci a 36 % boli vlastníci plavidiel s veľkými rozdielmi v postavení zamestnancov v jednotlivých členských štátoch: zamestnanci predstavovali 100 % pracovníkov v belgickej flotile a len 28 % vo švédskej flotile;

R. keďže napriek tomu sa väčšina členských štátov a ekonomickí partneri EÚ v odvetví rybolovu často odvolávajú na neisté príjmy rybolovnej činnosti v niektorých odvetviach, čo je faktorom nedostatočného záujmu mladých ľudí o rybolov, čo je trend, ktorý sa v posledných rokoch zvyšuje a ktorý spôsobuje ďalšie ťažkosti pri udržiavaní činností, ktoré sú postihnuté stratou pracovných miest v pobrežných komunitách;

S. keďže však väčšina členských štátov a partnerov EÚ v odvetví rybolovu najčastejšie uvádza ako dôvod nedostatočný záujem mladých ľudí o rybolov, čo je skutočnosť, ktorá bola prvýkrát zaznamenaná najmenej pred dvomi desaťročiami a ktorá spôsobuje ďalšie ťažkosti celému odvetviu a prehlbuje sociálne problémy pobrežných komunít kontinentu a zámorských regiónov;

T. keďže je potrebné uznať a zohľadniť osobitné charakteristiky a trvalé štrukturálne obmedzenia najvzdialenejších regiónov; zdôrazňuje, že odvetvie rybolovu zohráva dôležitú úlohu v sociálno-ekonomickej situácii, zamestnanosti a podpore hospodárskej a sociálnej súdržnosti týchto regiónov a že v udržateľnom modrom hospodárstve existuje potenciál pre rast zamestnanosti; zdôrazňuje, že geografická poloha stavia najvzdialenejšie regióny do privilegovanej pozície pri monitorovaní a kontrole pobrežných a oceánskych oblastí a mala by sa využiť na úsilie EÚ v boji proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému (ďalej len „NNN“) rybolovu;

U. keďže v nariadení EÚ o NNN rybolove ([7]) sa zohľadňujú len nezákonne ulovené ryby a nezabezpečuje sa, aby bol zakázaný aj rybolov spojený so závažným porušovaním v pracovnoprávnej oblasti a porušovaním základných ľudských práv na palube rybárskych plavidiel;

([7]) Nariadenie Rady (ES) č. 1005/2008 z 29. septembra 2008, ktorým sa ustanovuje systém Spoločenstva na zabraňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na odrádzanie od neho a jeho odstránenie, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1936/2001 a (ES) č. 601/2004 a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1093/94 a (ES) č. 1447/1999 (Ú. v. EÚ L 286, 29.10.2008, s. 1).

V. keďže podľa FAO sú rybári z hľadiska prežitia závislí od svojich plavidiel a riziká sa líšia v závislosti od každého druhu rybolovu, rybolovných oblastí a poveternostných podmienok, veľkosti plavidla, prepravovaného vybavenia a úloh každého rybára; keďže na väčších plavidlách predstavuje rybársky výstroj a iné ťažké vybavenie značné riziko úmrtia alebo zranenia posádky, zatiaľ čo pri malých plavidlách môže byť výrazné riziko prevrátenia pri ťahaní veľkého úlovku, zaplavenia na rozbúrenom mori alebo potopenia väčším plavidlom; keďže rôzne bezpečnostné riziká sú preto spojené s každou jednotlivou rybolovnou činnosťou a veľkosťou plavidla;

W. keďže pokiaľ ide o nehody a mimoriadne udalosti na mori, z námorných plavidiel sú to rybárske plavidlá, pri ktorých dochádza k strate jedného z najväčšieho počtu plavidiel, hoci rybolov nie je činnosťou s najvyšším počtom nehôd, keďže v roku 2018 bol zaznamenaný nárast počtu incidentov týkajúcich sa rybárskych plavidiel o 40 %;

X. keďže v odvetví rybolovu prichádza každoročne k strate 32 000 životov, nehovoriac o tisíckach obetí viac-menej vážnych nehôd; keďže okrem toho, ako zdôraznili aj profesijné organizácie, choroby z povolania u tých, ktorí sa podieľajú na tejto náročnej činnosti, sa v posledných rokoch znepokojivo zvýšili;

Y. keďže v konečnom dôsledku je rybolov namáhavým povolaním, ktoré predstavuje vážne riziko pre zdravie a bezpečnosť osôb, ktoré sa na ňom podieľajú; keďže MOP uznala tento problém v dohovore z roku 2007 a vyzvala krajiny, ktoré ho ratifikovali, aby zaručili bezpečné a zdravé pracovné podmienky v tomto odvetví;

Z. keďže napriek zvýšenému počtu mimoriadnych udalostí má počet úmrtí spôsobených nehodami a mimoriadnymi udalosťami na rybárskych plavidlách klesajúci trend, pričom prevažná väčšina mimoriadnych udalostí je zapríčinená ľudskými faktormi (62,4 %) a druhým najbežnejším dôvodom je zlyhanie systémov/vybavenia (23,2 %); keďže tromi najčastejšie uvádzanými faktormi, ktoré prispievajú k nehodám na rybárskych plavidlách v súvislosti s ľudskými činnosťami, sú nedostatočná informovanosť o bezpečnosti, nedostatok znalostí a neprimerané pracovné metódy medzi zamestnancami na palube; keďže všetky tieto faktory nemožno riešiť oddelene od príjmov z rybolovu;

AA. keďže v roku 2019 malo 64,9 % plavidiel v rybárskej flotile EÚ28 aspoň 25 rokov ([8]) a priemerný vek flotily ako celku bol 29,9 roka ([9]), čo znamená, že veľmi veľká časť flotily je stará a nemožno sa spoľahnúť na to, že poskytuje najlepšie prevádzkové a bezpečnostné podmienky, čím sa zvyšujú riziká a prevádzka je nákladnejšia;

AB. keďže otázky bezpečnosti – rybolovná činnosť sa všeobecne považuje za riskantné povolanie – náročnosť práce na rybárskych plavidlách s nepredvídateľnými príjmami a nedostatok záruk stabilného a pravidelného odmeňovania sú významnými faktormi nedostatočného záujmu mladých ľudí o rybolov, čo ohrozuje generačnú obnovu v odvetví rybolovu a budúcnosť odvetvia rybolovu ako celku;

AC. keďže nedostatočná štandardizácia v oblasti certifikácie a základnej odbornej prípravy rybárov, ako aj nedostatočná spolupráca medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o vzájomné uznávanie osvedčení a základnej odbornej prípravy rybárov, sa identifikovali ako obmedzenie pred dvoma desaťročiami, ale stále je však potrebné ich vyriešiť;

AD. keďže výsledky hospodárskej výkonnosti flotily EÚ vo všeobecnosti naznačujú zlepšenie príjmov a ročný nárast ziskov a priemerných príjmov rybárov od roku 2013, keď sa berie do úvahy flotila ako celok; keďže pri podrobnej analýze morských oblastí a rybárskej flotily podľa členských štátov v závislosti od druhov flotily a dostupných kvót nie sú tieto trendy absolútne univerzálne a predovšetkým sa neodrážajú v trendoch v rámci maloobjemovej pobrežnej flotily EÚ;

AE. keďže hoci sa stav populácií rýb v EÚ vo všeobecnosti zlepšuje, podľa výročnej hospodárskej správy výboru STECF za rok 2019 sa počet rybárskych plavidiel, rybolovná kapacita a priame pracovné miesta, ktoré toto odvetvie vytvára, neustále z roka na rok znižujú;

([8]) Na základe pomeru plavidiel starších ako 25 rokov k celkovému počtu plavidiel: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do

([9]) https://ec.europa.eu/fisheries/facts_figures_en?qt-facts_and_figures=2

Štvrtok 16. septembra 2021

AF. keďže značná časť rybárov v niektorých členských štátoch má nízke a nepravidelné príjmy, ktoré ich stavajú do nestabilnej situácie a neposkytujú im dostatočnú sociálnu ochranu; keďže tieto skutočnosti sú ďalším faktorom, ktorý znižuje príťažlivosť rybolovu medzi mladými ľuďmi;

AG. keďže otázku zo správy z Bénodetu uverejnenej v roku 2000 s názvom Ryby pochádzajú z mora, ale odkiaľ vezmeme budúcich rybárov?, môžeme po dvoch desaťročiach podrobnejšie formulovať takto: Ryby pochádzajú z mora a rybári sú strážcami rýb a mora, ale ako ich budeme môcť doplniť a odkiaľ vezmeme budúcich rybárov?;

AH. keďže by sa mali zdôrazniť aj príležitosti na zlepšenie životnej úrovne, ktoré námornícka rybolovná činnosť poskytuje a môže aj naďalej poskytovať;

AI. keďže mladí ľudia, ktorí chcú začať podnikať ako rybári, čelia značným prekážkam, najmä pokiaľ ide o systém prideľovania rybolovných možností a jeho vplyv na ceny rybárskych plavidiel;

AJ. keďže Komisia musí do 31. decembra 2022 predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní spoločnej rybárskej politiky;

Zlepšenie informovanosti a profilovanie obyvateľov pôsobiacich v odvetví rybárstva

1. zdôrazňuje, že treba zlepšiť spôsob zberu a sprístupňovania informácií o obyvateľoch pôsobiacich v odvetví rybolovu a akvakultúrnej produkcie, ako aj v celom hodnotovom reťazci, ktorý by sa mal realizovať pravidelne a systematicky na úrovni EÚ a mal by byť členený podľa členských štátov;

2. pripomína, že agregácia štatistických údajov v širokom odvetví poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybárstva môže skrývať alebo zakrývať situácie a výkyvy s negatívnym vplyvom na každý z týchto sektorov; zdôrazňuje, že hoci ide o sektory prvovýroby, činnosti sa neuskutočňujú vzájomne prepojeným spôsobom a v prípade rybolovu dokonca ani v tom istom prostredí alebo v rovnakej zemepisnej oblasti;

3. opakuje, že tak ako v prípade spravovania populácií rýb a biotopov, najlepšie vedecké poznatky založené na spoľahlivých, aktualizovaných údajoch za rozšírené obdobia, a to harmonizovaným spôsobom vo všetkých členských štátoch, sú nevyhnutné pre riadenie a monitorovanie sociálneho vývoja v tomto sektore, najmä zamestnanosti, a bez nich nebude možné sledovať a riadne vykonávať jeden z troch pilierov udržateľnosti, ktoré predpokladá SRP, konkrétne sociálny pilier;

4. poukazuje na to, že informácie, ktoré poskytli rôzne subjekty, naznačujú starnutie posádok rybárskych plavidiel Únie, ale že podobne ako v prípade riadenia rybárstva a prispôsobenia vykonávaných opatrení by sa riadenie, monitorovanie a vykonávanie opatrení mali uskutočňovať diferencovane v jednotlivých zemepisných oblastiach, rybárskych flotilách a podľa použitého rybárskeho výstroja;

5. vyzýva Európsku komisiu, a najmä Eurostat a členské štáty, aby zohľadnili trendy v oblasti zamestnanosti, a to nielen vo vzťahu k celkovému počtu pracovných miest, ale aj pokiaľ ide o úroveň odbornej prípravy a rodovú a vekovú štruktúru aktívneho obyvateľstva pôsobiaceho v odvetví rybolovu a akvakultúry, a ak je to možné, aj v súvisiacom hodnotovom reťazci, a aby v tejto súvislosti osobitne poskytovali podrobné údaje podobné tým, ktoré sú k dispozícii na monitorovanie hospodárskej činnosti a výkonnosti odvetvia;

6. víta prvú správu výboru STECF o sociálnych údajoch o odvetví rybárstva EÚ, ktorá poskytuje komplexný prehľad sociálnych údajov zozbieraných v rámci EÚ pre zber údajov; zdôrazňuje, že je potrebné zaoberať sa závermi tejto prvej správy, a preto žiada, aby sa v budúcich správach výboru STECF o sociálnych údajoch spresnili existujúce sociálne ukazovatele, ktoré si vyžadujú náležité vymedzenie osôb, ktoré by sa mali považovať za súčasť pracovnej sily v oblasti rybolovu, obsahovali by nové analytické prvky s integráciou ukazovateľov spojených so všeobecnými sociálnymi cieľmi v rámci SRP, najmä pokiaľ ide o ochranu pracovníkov, vzdelávanie a odbornú prípravu, príjmy a bezpečnosť a primeraný

geografický rozsah, ktorý je nižší ako úroveň krajiny, pričom sa zohľadní potreba poznať regionálnu a dokonca miestnu realitu;

7. víta skutočnosť, že štatistický útvar EÚ Eurostat v spolupráci so štatistickými službami Portugalska, Španielska a Francúzska a ich príslušných najvzdialenejších regiónov, zriadil webovú stránku s údajmi o najvzdialenejších regiónoch ([10]); vyjadruje však poľutovanie nad skutočnosťou, že stále neposkytuje údaje o odvetví rybolovu vzhľadom na význam tejto činnosti pre hospodárstva týchto regiónov; naliehavo vyzýva Komisiu, a najmä Eurostat, aby zhromažďovali spoľahlivé a aktuálne údaje o modrom hospodárstve a zmenách na trhu práce v odvetví rybolovu, zmenách priemerných zárobkov rybárov, úrovni ich odbornej prípravy, účasti podľa pohlavia a vekovej skupiny spolu s údajmi o rozsahu a výkonnosti týchto činností v najvzdialenejších regiónoch;

Zlepšenie pracovných a životných podmienok na palube s cieľom zvýšiť bezpečnosť

8. upozorňuje, že hoci sa bezpečnostné podmienky na palubách plavidiel zlepšujú, a to najmä na väčších lodiach, počet mimoriadnych udalostí a nehôd, ktoré EMSA zaznamenala v roku 2018, sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšil o 40 %, a to aj napriek skutočnosti, že počet smrteľných nehôd v posledných rokoch neustále klesá;

9. pripomína, že EMSA je zodpovedná len za zasahovanie a zber údajov týkajúcich sa námorných nehôd a mimoriadnych udalostí týkajúcich sa rybárskych plavidiel s dĺžkou nad 15 metrov, alebo v prípadoch, keď sa plavidlá s dĺžkou menej ako 15 metrov podieľajú na nehodách týkajúcich sa lodí, na ktoré sa vzťahuje smernica 2009/18/ES ([11]), a preto počet nehôd a mimoriadnych udalostí súvisiacich s rybárskymi plavidlami bude určite vyšší, než ako sa uvádza v záznamoch vo výročných správach EMSA;

10. konštatuje, že NNN rybolov v námorných zónach EÚ predstavuje nespravodlivú hospodársku súťaž pre európskych rybárov;

11. vyzýva Komisiu, aby podporovala vnútroštátne orgány pri získavaní systémov, pomocou ktorých by bolo možné identifikovať a nahlasovať činnosti NNN rybolovu;

12. pripomína, že profesionálne námorné činnosti sa vo všeobecnosti považujú za vysoko rizikové a nebezpečné, najmä rybolov, pričom situácia je vážnejšia vzhľadom na skutočnosť, že 85 % plavidiel EÚ sú malé plavidlá na plavbu pri pobreží (s celkovou dĺžkou menej ako 12 m), a sú preto vystavené vyšším rizikám spôsobeným nepriaznivými poveternostnými podmienkami a prevádzkou na miestach blízko pobrežia;

13. zdôrazňuje, že malé pobrežné plavidlá majú väčšie ťažkosti pri zabezpečovaní ochranných priestorov a zlepšovaní pracovných podmienok s rizikami spojenými aj s pokročilým vekom značnej časti tejto flotily; zdôrazňuje, že tieto plavidlá sú obzvlášť citlivé na závažné meteorologické udalosti spojené so zmenou klímy; zdôrazňuje potrebu trvalej a koordinovanej činnosti na všetkých úrovniach a politík zameraných na zmiernenie a zvýšenie schopnosti prispôsobiť sa dôsledkom zmeny klímy, posilnenie odolnosti a zároveň zaručenie bezpečnostných podmienok rybárov;

14. pripomína, že pobrežné regióny a najmä najvzdialenejšie regióny sú historicky závislé od rybolovu, že sú už ovplyvnené dôsledkami zmeny klímy a mali by dostávať finančnú podporu s cieľom zmierniť tieto dôsledky, prispôsobiť sa im a bojovať proti nim, upevniť pracovné miesta v odvetví rybárstva a vytvoriť udržateľné modré hospodárstvo s vytvorením nových pracovných miest;

15. zdôrazňuje, že napriek medzinárodnému úsiliu a úsiliu EÚ o zlepšenie bezpečnostných podmienok na palubách plavidiel, najmä rybárskych plavidiel, sa medzinárodné dohovory, ktorými sa stanovujú pravidlá a bezpečnostné systémy pre lode a osoby na palube, vzťahujú len na väčšie plavidlá, hoci mnohé členské štáty majú vnútroštátne pravidlá pre opatrenia súvisiace s ochranou a životnými podmienkami malých plavidiel;

16. vyjadruje znepokojenie nad výnimkami udelenými medzinárodnými dohovormi pre malé plavidlá z hľadiska nezáväzných pracovných a bezpečnostných noriem, ktoré môžu viesť k tomu, že celkové životné a pracovné podmienky budú menej priaznivé pre rybárov pracujúcich v určitých segmentoch flotily a medzi členskými štátmi; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby prijali rýchle a koordinované opatrenia s cieľom uplatňovať podobné štandardné podmienky a podporovať všetky rybárske plavidlá, aby ich dodržiavali ako základné piliere hospodárstva a identity malých pobrežných komunít;

([10]) https://ec.europa.eu/eurostat/cache/RCI/#?vis=outermost.population&lang=en
([11]) Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 114.

17. opakuje, že pracovné a životné podmienky na palube nemožno posudzovať nezávisle od bezpečnostných podmienok; domnieva sa, že dobré pracovné a životné podmienky na palube plavidiel a ich vhodná modernizácia zlepšujú bezpečnostné podmienky, za ktorých sa vykonávajú rybolovné činnosti, ale aj odpočinok rybárov, čo má priamy vplyv na ich bezpečnosť, keďže veľká časť nehôd a mimoriadnych udalostí na rybárskych plavidlách je stále spojená s ľudským pochybením bez ohľadu na to, či sú takéto chyby spôsobené nedostatkom znalostí alebo odbornej prípravy alebo únavou;

18. domnieva sa, že zaručenie dostupného a prispôsobeného pracovného prostredia, a to aj v odvetví rybolovu a akvakultúry, s cieľom opätovne začleniť do trhu práce aktívnych aj bývalých rybárov a iných pracovníkov so zdravotným postihnutím, ktorí sú zamestnaní v odvetví rybolovu, by viedlo k väčšiemu sociálnemu začleňovaniu a pomohlo by vytvoriť viac stimulov na tvorbu príjmov v odvetví rybolovu a v rybárskych komunitách;

19. poukazuje na to, že námorní pracovníci vrátane rybárov sú často vylúčení z rozsahu pôsobnosti vnútroštátnych právnych rámcov EÚ a členských štátov v oblasti práce, pričom sa zohľadňuje skutočnosť, že mnohé pravidlá sa nevzťahujú na realitu činností týchto pracovníkov; poukazuje na to, že keďže nie je možné uplatňovať všeobecné pracovné systémy, keďže príjem rybárov závisí od toho, čo rybári ulovia v rámci dostupných kvót, ktoré im boli pridelené, je potrebné zabezpečiť, aby sa pre námorníkov, a najmä rybárov, ktorí sú často aj vlastníkmi svojich plavidiel, poskytlo niekoľko základných podmienok súvisiacich s pracovnoprávnymi predpismi, a to s náležitým ohľadom na uvedené okolnosti a osobitné charakteristiky odvetvia pobrežného a drobného rybolovu;

20. pripomína právo rybárov na založenie odborov a využívať kolektívne vyjednávanie ako spôsob zlepšenia svojich pracovných podmienok;

21. zdôrazňuje, že rybolov predstavuje v závislosti od použitého rybárskeho výstroja, veľkosti plavidla, oblasti činnosti a poveternostných podmienok rôzne rizikové faktory spojené s pracovnými a životnými podmienkami, ktoré treba zabezpečiť na palube;

22. pripomína opatrenia prijaté na medzinárodnej úrovni, najmä v Protokole z Torremolinosu (1993) a v Dohode z Kapského Mesta (2012) s cieľom zmeniť a zlepšiť Dohovor z Torremolinosu (1977), ktorý bol prijatý s cieľom reagovať na bezpečnosť rybárskych plavidiel, a poukazuje na to, že dohovor ani po znížení požiadaviek v roku 2012 stále nie je v platnosti, a naliehavo vyzýva členské štáty, ktoré tak ešte neurobili, aby ratifikovali dohovor z Torremolinos; pripomína, že sa protokol transponoval do právnych predpisov Únie prostredníctvom smernice Rady 97/70/ES, ktorou sa ustanovuje harmonizovaný bezpečnostný režim pre rybárske plavidlá dĺžky 24 a viac metrov ([12]);

23. víta vypracovanie dobrovoľných usmernení IMO pre projektovanie, výrobu a vybavenie malých rybárskych plavidiel z roku 2005, poukazuje však na skutočnosť, že ako dobrovoľné usmernenia môžu slúžiť len ako orientačné usmernenia a neexistuje žiadna zákonná povinnosť ani štandardizácia základných noriem pre plavidlá maloobjemového pobrežného rybolovu; zdôrazňuje, že niektoré členské štáty prijali ustanovenia o konštrukcii a bezpečnosti malých rybárskych plavidiel a o ich životných podmienkach na palube, a odporúča, aby sa tieto pravidlá harmonizovali na úrovni EÚ;

24. pripomína, že konečným cieľom SRP je zabezpečiť, aby bola rybolovná činnosť sociálne, environmentálne a hospodársky udržateľná; zdôrazňuje, že zlepšenie životnej úrovne rybárov s lepšími pracovnými a bezpečnostnými podmienkami je jedným z prvkov podpory zamestnanosti a rozvoja pobrežných komunít, pritiahnutia mladých ľudí a dosiahnutia generačnej obnovy, ktorá je nevyhnutná na prežitie tejto činnosti, ktorá poskytuje aj zdravé potraviny;

25. zdôrazňuje, že úspešné riešenie súčasného vývoja, ako je rozšírenie výroby energie na mori, účinné vykonávanie chránených morských oblastí a úplné presadzovanie povinnosti vylodiť úlovky, môže ovplyvniť atraktívnosť tohto odvetvia pre mladé generácie; naliehavo vyzýva členské štáty, aby vyčlenili finančné prostriedky EÚ na podporu pracovných miest, propagovanie udržateľného rybolovu a presadzovanie rodovej rovnosti v tomto odvetví;

26. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že na palube rybárskych plavidiel sa budú uplatňovať najlepšie normy bezpečnosti, práce a životných podmienok bez ohľadu na ich veľkosť;

([12]) Ú. v. EÚ L 34, 9.2.1998, s. 1.

27. pripomína členským štátom, že lehota na transpozíciu smernice (EÚ) 2017/159, ktorou sa do právneho rámca Únie začleňuje dohovor MOP č. 188, bola stanovená do 15. novembra 2019; pripomína, že vzhľadom na veľký počet samostatne zárobkovo činných rybárov v EÚ a skutočnosť, že smernica sa nevzťahuje na väčšinu z nich, je potrebné, aby členské štáty ratifikovali dohovor MOP č. 188 s cieľom zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi všetkými rybármi;

28. vyzýva členské štáty, aby urýchlene ratifikovali dohovor MOP č. 188 s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre rybárske spoločnosti na celom svete, najmä vzhľadom na silný medzinárodný rozmer odvetvia rybolovu; naliehavo vyzýva členské štáty, aby vzhľadom na súčasné problémy s koordináciou týchto funkcií v niektorých krajinách poskytli potrebné zdroje na jeho transpozíciu do vnútroštátnych právnych predpisov a účinné uplatňovanie a v prípade potreby delegovali funkcie inšpekcie a vydávania dokumentov na klasifikačné spoločnosti;

29. naliehavo vyzýva Komisiu, aby čo najskôr predložila návrh doplňujúcej smernice o ustanoveniach pre kontrolu a presadzovanie, ako to bolo v prípade odvetvia námornej dopravy, s cieľom zaviesť harmonizovaný systém inšpekcií;

30. zdôrazňuje, že pri navrhovaní mechanizmov sociálneho zabezpečenia treba zohľadniť namáhavosť práce rybárov, napríklad tým, že sa zaručí právo na odchod do dôchodku skôr ako v prípade priemerného pracovníka bez toho, aby boli za to penalizovaní;

31. víta skutočnosť, že nový Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF) významne prispeje k zlepšeniu pracovných, životných a bezpečnostných podmienok plavidiel EÚ, a to k zlepšeniu týchto podmienok bez zvýšenia ich rybolovnej kapacity, s osobitným dôrazom na plavidlá maloobjemového pobrežného rybolovu; zdôrazňuje, že ENRAF prispieva k udržateľnosti rybárstva a modrého hospodárstva a prispieva k plneniu cieľa OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja č. 14;

32. žiada, aby sa do spoločnej rybárskej politiky začlenili zastrešujúce sociálne ciele súbežne s environmentálnymi cieľmi, pričom uznáva, že dobré životné podmienky pracovníkov na palube rybárskych plavidiel sú nevyhnutné pre budúcnosť tohto odvetvia;

33. zdôrazňuje jasný rozpor medzi SRP a požiadavkami stanovenými v právnych predpisoch v sociálnej oblasti, ako je dohovor MOP č 188 transponovaný do práva EÚ smernicou (EÚ) 2017/159; zdôrazňuje, že podľa týchto právnych textov sa vyžaduje viac priestoru na palube, a to na povinnom základe pre plavidlá s dĺžkou 24 metrov alebo viac, pričom odvetvie rybolovu nemôže zväčšovať priestor na palube; zdôrazňuje rozpor medzi potrebou členských štátov dodržiavať normy stanovené v dohovore MOP č. 188 a pravidlami SRP, ktoré znemožňujú plnenie tejto povinnosti; naliehavo vyzýva Komisiu, aby v rámci ENRAF určila alternatívne spôsoby merania rybolovnej kapacity, a opätovne potvrdzuje, že zvýšenie hrubej priestornosti plavidiel by malo byť povolené, ak dodatočné objemy reagujú na potrebu zlepšiť bezpečnosť a pohodlie posádky (známej aj ako sociálna alebo bezpečnostná priestornosť) a že tieto operácie by mali byť oprávnené na financovanie; zdôrazňuje, že priestor na palube určený pre kuchyňu, kabíny, toalety alebo oddychové oblasti nemá nič spoločné so schopnosťou plavidla nájsť, loviť alebo skladovať ryby, a teda s rybolovnou kapacitou;

34. pripomína, že priemerný vek lodí európskej flotily je 23 rokov a že v prípade malých plavidiel môže vek dokonca presiahnuť 40 rokov; zdôrazňuje, že budúci ENRAF by mal zahŕňať stratégiu modernizácie flotily bez zvýšenia rybolovnej kapacity;

35. ďalej zdôrazňuje potrebu pravidelného monitorovania a systematických štatistických informácií harmonizovaných na úrovni EÚ o mimoriadnych udalostiach a nehodách týkajúcich sa plavidiel, na ktoré sa nevzťahuje smernica 2009/18/ES, keďže len monitorovaním a hodnotením vývoja týchto údajov podľa zemepisných oblastí, flotíl a použitého rybárskeho výstroja bude možné nájsť riešenia umožňujúce zlepšenia, ktorými sa zníži výskyt takýchto nehôd a zabráni sa im, a to najmä v prípade miestnych a pobrežných rybárskych plavidiel;

36. navrhuje, aby Komisia v tejto súvislosti zvážila rozšírenie poslania agentúry EMSA tým, že jej poskytne ďalšiu kapacitu na vykonávanie tohto monitorovania a poskytovanie pravidelných informácií o ňom;

37. ďalej sa domnieva, že je potrebné splniť ďalšie podmienky na zachovanie rybolovnej činnosti a zabezpečenie nástupníctva nových generácií v tomto odvetví, a to aj investovaním do modernizácie prístavnej infraštruktúry;

Štvrtok 16. septembra 2021

Zlepšenie odbornej prípravy a zaručenie uznávania odbornej prípravy na európskej úrovni

38. zdôrazňuje, že na správu z Bénodetu, v ktorej sa identifikovali problémy týkajúce sa nedostatočného záujmu mladých ľudí o rybolov a upriamila sa pozornosť na rozmanitosť a zložitosť systémov odbornej prípravy a udeľovania osvedčení pre rybárov medzi členskými štátmi, sa zrejme zabudlo a že o dve desaťročia neskôr nedošlo k žiadnemu významnému vývoju; zdôrazňuje potrebu harmonizácie a typového schvaľovania požiadaviek a postupov odbornej prípravy v oblasti plavby a rybolovu na úrovni EÚ, ako aj postupov a požiadaviek na naloďovanie;

39. poukazuje na to, že pohyb pracovnej sily medzi členskými štátmi, a dokonca aj z tretích krajín do EÚ, sa zvyšuje a že akúkoľvek generačnú obnovu pracovnej sily v rybolove, ku ktorej by tento pohyb mohol viesť, naďalej brzdí absencia štandardizácie systémov odbornej prípravy a certifikácie rybárov; zdôrazňuje potrebu typového schválenia týchto systémov na úrovni EÚ a ich zosúladenia s požiadavkami dohovorov STCW a STCW-F;

40. zdôrazňuje, že táto situácia objektívne oslabuje voľný pohyb osôb, ktorý je základnou hodnotou EÚ, ako sa odráža v mnohých ustanoveniach zmluvy;

41. pripomína, že aj keď rybár z tretej krajiny dosiahne uznanie svojich pracovných certifikátov v oblasti rybolovu, toto uznanie platné v konkrétnom členskom štáte neuľahčí jeho prístup k vykonávaniu rovnakých úloh v inom členskom štáte;

42. zdôrazňuje, že v iných oblastiach námornej činnosti, či už rekreačných alebo profesionálnych, došlo k významnému posunu smerom k medzinárodnému uznávaniu odbornej prípravy bez ohľadu na krajinu, v ktorej bola nadobudnutá, a je potrebné len posilniť spoluprácu s cieľom uznávať základnú odbornú prípravu poskytovanú v školách alebo vzdelávacích inštitúciách, ktoré sú súčasťou medzinárodne uznaných vnútroštátnych vzdelávacích systémov každého členského štátu alebo tretej krajiny;

43. konštatuje, že podľa dohovoru STCW-F z roku 1995 IMO stanovuje niekoľko základných noriem týkajúcich sa podmienok odbornej prípravy a bezpečnosti vrátane minimálnych požiadaviek na bezpečnostnú prípravu pre všetky typy a veľkosti rybárskych plavidiel; poukazuje na to, že hoci tento dohovor platí od septembra 2012, uplatňuje sa len v tých krajinách, ktoré ho ratifikovali; naliehavo vyzýva všetky členské štáty, ktoré tento dohovor ešte neratifikovali, aby tak urobili;

44. pripomína, že vzájomné uznávanie kvalifikácií a osvedčení v oblasti námornej bezpečnosti v rámci EÚ zvýši mobilitu zamestnancov a zatraktívni námorné povolania pre mladšie generácie; domnieva sa, že uznávanie osvedčení by nemalo spôsobiť nadmernú finančnú a byrokratickú záťaž;

45. konštatuje, že hoci Európska únia začlenila Protokol z Torremolinosu z roku 1993 do svojho acquis prostredníctvom smernice 97/70/ES a Dohovoru o práci v odvetví rybolovu z roku 2007 prostredníctvom smernice (EÚ) 2017/159, doteraz nekonala tak rýchlo alebo energicky, pokiaľ ide o odbornú prípravu v oblasti bezpečnosti; pripomína, že rozhodnutie (EÚ) 2015/799 ([13]), ktorým sa členským štátom povoľuje stať sa zmluvnou stranou dohovoru STCW-F alebo k nemu pristúpiť, sa ukázalo ako neúčinné, keďže miera ratifikácie a pristúpenia členských štátov zostáva nízka; pripomína, že smernica (EÚ) 2017/159 ukladá členským štátom povinnosť prijať právne predpisy o odbornej príprave a certifikácii rybárov; zdôrazňuje preto, že právne predpisy Únie o bezpečnostnej príprave rybárov by mali ísť nad rámec toho, čo je stanovené v dohovore STCW-F, a to aj zavedením noriem pre všetky rybárske plavidlá s dĺžkou menej ako 24 metrov, ktoré tvoria väčšinu rybárskej flotily Únie; vyzýva Komisiu, aby predložila návrh smernice, ktorou sa transponuje dohovor STCW-F do acquis Únie, s cieľom dokončiť implementovanie medzinárodne dohodnutých minimálnych noriem na zaistenie bezpečnosti rybolovu na mori do práva EÚ;

46. poukazuje na to, že hoci nadobudnutie praktických vedomostí a praktické skúsenosti poskytujú pevný základ, ktorý je platný pre odbornú prípravu rybárov vo viacerých členských štátoch, formálna certifikácia je jediným spôsobom, ako zaručiť riadne uznanie potrebných vedomostí; konštatuje, že formálna certifikácia je nielen formou osobného ohodnotenia rybárov, ale je aj formou spoločenského uznania tejto profesie;

([13]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/799 z 18. mája 2015, ktorým sa členské štáty oprávňujú, aby sa v záujme Európskej únie stali zmluvnými stranami Medzinárodného dohovoru Medzinárodnej námornej organizácie o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby posádky rybárskych plavidiel (Ú. v. EÚ L 127, 22.5.2015, s. 20).

47. zdôrazňuje, že je dôležité poskytnúť pracovníkom v odvetví rybárstva, a najmä mladým ľuďom a ľuďom, ktorí majú záujem o takúto prácu, spravodlivý a inkluzívny prístup k poradenstvu, kvalitným stážam, ako aj k odbornému vzdelávaniu a odbornej príprave, čím sa im umožní prispôsobiť sa novým trendom na trhu, ako sú napr. ekologické potraviny, krátke dodávateľské reťazce, špecializovaný cestovný ruch, ako aj predaj a propagácia miestnych výrobkov prostredníctvom nových technológií; potvrdzuje, že primerané a osobitné vzdelávanie a odborná príprava majú zásadný význam pre podnecovanie mladých ľudí, aby pokračovali v pobrežných rybolovných činnostiach a tradíciách;

48. podnecuje vytvorenie združenia mladých európskych rybárov s cieľom podporiť generačnú obnovu v odvetví rybárstva a zastupovať a združovať mladých rybárov a ich organizácie v celej Únii; vyzýva Komisiu, aby podporila mobilizáciu rozpočtových zdrojov na realizáciu projektov na dosiahnutie uvedeného cieľa;

49. konštatuje, že do vzdelávacích štruktúr a škôl spojených s odbornou certifikáciou a vyšším vzdelávaním v oblasti modrého hospodárstva sa investovali prostriedky z európskych fondov a že rybárstvo ako najstarší sektor modrého hospodárstva stále čelí ťažkostiam, pokiaľ ide o jeho prijatie v týchto štruktúrach, s výnimkou regionálnych alebo vnútroštátnych programov vzdelávania alebo odbornej prípravy, a to bez toho, aby získaná odborná príprava bola uznaná na európskej úrovni; zdôrazňuje, že je potrebné prejsť na štandardizáciu a typové schvaľovanie odbornej prípravy v oblasti rybolovu v EÚ a spoluprácu medzi členskými štátmi; na tento účel sa zasadzuje o to, aby sa v plnej miere využívali zdroje ENRAF a Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+);

50. oceňuje skutočnosť, že Európsky sociálny fond (ďalej len „ESF“) sa vo veľkej miere využil na revitalizáciu pobrežných a vidieckych oblastí; pripomína, že rybárom by sa mala poskytnúť podpora, aby pokračovali vo svojej kariére na pevnine, ak pre zdravotné dôvody, zmeny na trhu práce alebo iné faktory nemôžu ďalej pracovať na mori; domnieva sa, že z fondov EÚ, najmä ESF, by sa mala podporovať ich bezproblémová zmena profesijného zamerania, a to aj prostredníctvom celoživotného vzdelávania;

51. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvorili spoločné základy pre štandardný systém odbornej prípravy a certifikácie pre rôzne triedy rybárov, ktorý umožní rýchle uznanie certifikácie získanej v danom členskom štáte na európskej úrovni; domnieva sa, že by mal zahŕňať postup uznávania certifikátov získaných mimo Únie, ktorý bude zlučiteľný s európskym systémom uznávania odbornej prípravy a uľahčí pohyb rybárov v rámci EÚ;

52. konštatuje, že v smernici 2005/36/ES ([14]) o uznávaní odborných kvalifikácií sa nestanovuje štandardizovaná úroveň odbornej prípravy a certifikácie pre všetkých rybárov a obmedzuje sa pohyb rybárov medzi členskými štátmi; pripomína, že hoci Únia zaviedla osobitné, odlišné pravidlá uznávania osvedčení o spôsobilosti námorníkov na základe dohovoru STCW, Komisia zatiaľ nenavrhla osobitné pravidlá uznávania osvedčení o spôsobilosti rybárov, ako sa stanovuje v dohovore STCW-F; vyzýva preto Komisiu, aby navrhla osobitné opatrenia na uznávanie osvedčení o spôsobilosti rybárov v súlade s ustanoveniami dohovoru STCW-F, a to nielen pre európskych rybárov, ale aj pre občanov krajín mimo EÚ, ktoré ratifikovali dohovor STCW-F alebo k nemu pristúpili;

53. pripomína, že cieľom ENRAF je prispieť k úplnému vykonávaniu SRP, ale že na dosiahnutie tohto cieľa budú rybári musieť byť riadne vyškolení a certifikovaní, a že tento fond by preto mal mať zložku určenú na odbornú prípravu a certifikáciu existujúcich a nových rybárov EÚ; zdôrazňuje, že administratívna záťaž, ktorú vyžaduje ENRF, viedla k obmedzeniam pri využívaní finančných prostriedkov na odbornú prípravu, najmä pre rybárov maloobjemového rybolovu, a že nový ENRAF bude musieť prekonať tieto ťažkosti, aby účinne prispel k odbornej príprave posádky;

54. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby sa v údajoch o vykonávaní ENRAF a ESF+ uvádzal presný rozpočet, ktorý každý členský štát používa na riešenie regionálnych potrieb v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, zamestnanosti a začleňovania;

55. poukazuje na to, že hoci je potrebné splniť čoraz viac požiadaviek na prácu na palube lode, ponúkaný výcvik je obmedzený, čo niekedy spôsobuje odstavenie plavidiel, keďže posádka musí absolvovať povinnú odbornú prípravu na pevnine; vyzýva EÚ, aby pomohla zefektívniť kurzy odbornej prípravy a uľahčila vykonávanie dní odbornej prípravy na palube prostredníctvom podpory diaľkových vzdelávacích kurzov využívajúcich nové technológie;

([14]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22).

56. zdôrazňuje, že znalosti a inovácie sú nevyhnutné na zabezpečenie inteligentného, odolného a udržateľného rastu odvetvia rybolovu;

57. poukazuje na to, že vzhľadom na nové pracovné miesta, ktoré môžu vzniknúť v rámci modrého hospodárstva, obehového hospodárstva, rybolovu a gastronomického cestovného ruchu, by bolo rozumné rozvíjať prediktívne odborné vzdelávanie týkajúce sa týchto nových povolaní a potrieb v oblasti odbornej prípravy v týchto odvetviach, ako sa navrhuje v námornom odvetví;

Zabezpečenie rodovej rovnosti v prístupe do tohto odvetvia a zamestnávania v ňom

58. poukazuje na to, že hoci podľa dostupných štatistických údajov ženy predstavujú len 12 % zamestnancov v činnostiach v oblasti produktívneho rybolovu, mnohé plavidlá, najmä malé pobrežné rybárske plavidlá, v mnohých prípadoch patria malým rodinným podnikom, a že všetku logistickú a administratívnu podporu činnosti vykonávajú ženy na neformálnom základe, pričom oficiálne nevykonávajú žiadnu inú formu zamestnania;

59. zdôrazňuje, že je potrebné zaručiť, aby rybári mali prístup k odbornej príprave a certifikácii, najmä pokiaľ ide o sezónne zamestnanie a zamestnanie na čiastočný úväzok;

60. pripomína, že existujú členské štáty, v ktorých z tejto neformálnej doplnkovej činnosti nevyplývajú pre tieto ženy žiadne práva na odmenu, sociálnu pomoc, dôchodok alebo dávky v prípade choroby z povolania, a že v situáciách, keď sú plavidlá pozastavené, dočasne odstavené alebo definitívne prestanú vykonávať činnosť, sociálna podpora sa vzťahuje len na formálnu pracovnú silu, čím sa zvyšuje nerovnosť medzi pracovníkmi; zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty plne profesionalizovali prácu týchto žien tým, že uznajú ich úlohu a začlenia ich do vnútroštátnych systémov sociálnej ochrany;

61. zdôrazňuje, že opatrenia na prilákanie mladých ľudí k rybolovnej činnosti musia zabezpečovať rodovú rovnosť a zvážiť úlohu žien v celom odvetví rybolovu, a to počnúc lovom rýb až po riadenie plavidiel, akvakultúru, uvádzanie rybárskych výrobkov na trh a ich spracovanie, ako aj ich úlohu vo vede a v oblasti správy;

62. vyzýva Komisiu, aby naštartovala iniciatívy na uznanie práce žien v odvetví rybárstva a na zabezpečenie rovnosti odmeňovania medzi pohlaviami; pripomína, že v stratégii pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 sa vyžaduje, aby príslušné finančné prostriedky EÚ podporovali opatrenia na podporu účasti žien na trhu práce a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, na presadzovanie investícií do zariadení starostlivosti, na podporu podnikania žien a boj proti rodovej segregácii;

63. domnieva sa, že neexistuje dôvod na vylúčenie žien alebo obmedzenie ich prístupu k tomuto povolaniu, ako to dokazuje rastúci počet členiek posádok a kapitánok pracujúcich na rybárskych plavidlách; konštatuje, že našťastie existuje niekoľko obzvlášť aktívnych združení zastupujúcich ženy zamestnané v odvetví rybárstva, najmä v poradných radách EÚ pre rybárstvo a v odvetvových združeniach;

64. víta vytvorenie ženských združení v niektorých krajinách EÚ v odvetví rybolovu; vyzýva EÚ a členské štáty, aby podporovali propagáciu a zakladanie nových združení s cieľom poskytnúť ženám väčšiu viditeľnosť a pomoc;

65. domnieva sa, že napriek tomu, že úloha žien v odvetví rybárstva je často neformálna, musí sa uznať a zohľadniť z ekonomického aj sociálneho hľadiska poukazuje na to, že zlepšenie informovanosti o ich činnostiach a opatrenia na zlepšenie ich postavenia a ich zviditeľnenie prispejú nielen k ich osobnému a sociálnemu rozvoju, ale aj k objasneniu úlohy žien v odvetví;

66. domnieva sa, že súčasné pravidlá merania kapacity ohrozujú prístup žien k tomuto odvetviu, keďže na zaručenie ich súkromia a dobrých podmienok sú potrebné samostatné kabíny, toalety a sprchy;

67. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaviedli opatrenia na zlepšenie kvalifikácie žien pôsobiacich v modrom hospodárstve, najmä v odvetví rybolovu, lovu vodných schránkovcov a kôrovcov, akvakultúry a konzervárenského priemyslu, a aby podporovali oficiálne uznanie ich príspevku k dodávateľskému reťazcu morského priemyslu; okrem toho považuje za potrebné zabezpečiť, aby malo financovanie ENRAF v rokoch 2021 – 2027 a v nasledujúcom období osobitný vplyv na rovnaké zaobchádzanie so ženami v odvetví námorného rybolovu, s osobitným dôrazom na opatrenia na zlepšenie ich životných, pracovných a bezpečnostných podmienok na palube a zaručiť, že sa uskutočnia zmeny, ktoré sú potrebné v tomto smere;

Propagácia profesionálnych rybárskych činností a generačná obnova v odvetví

68. pripomína, že Európska únia, ktorá je najväčším jednotným trhom s produktmi rybolovu, predstavuje len 6 % celkových svetových úlovkov a je vo veľkej miere závislá od dovozu produktov rybolovu a akvakultúry z tretích krajín; poukazuje na to, že európske spoločnosti a plavidlá vytvárajú časť tohto dovozu;

69. pripomína, že normy SRP patria medzi najvyššie a významne prispievajú k environmentálnej, hospodárskej a sociálnej udržateľnosti činnosti a že hoci stále existuje priestor na výrazné zlepšenie, jej smerovanie v posledných desaťročiach ukazuje možnosti lepšieho rybolovu, čo na jednej strane prispieva k udržateľnosti populácií a biotopov, v ktorých sa rybolov uskutočňuje, a na druhej strane k zvýšeniu príjmov rybárov a majiteľov lodí;

70. zdôrazňuje, že presadzovanie vysokých noriem z hľadiska environmentálnej a sociálnej udržateľnosti odvetvia rybárstva je, okrem iných faktorov, kľúčom k prilákaniu novej generácie rybárov a k zabezpečeniu dlhodobej hospodárskej stability v odvetví;

71. požaduje od EÚ, aby preskúmala hodnotu opatrení, ako je kladenie umelých útesov vo svojich výlučných hospodárskych zónach na ochranu morského života;

72. trvá na tom, že trvalý pokles podpory EÚ pre toto odvetvie v nadväzujúcich viacročných finančných rámcoch, a najmä zníženie finančných prostriedkov na podporu odvetvia rybárstva a spoločnej organizácie trhov, je jedným z faktorov, ktoré viedli k zhoršeniu situácie v tomto odvetví; opakuje preto, že finančná podpora EÚ pre odvetvie rybárstva sa musí výrazne zvýšiť;

73. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urobili všetko, čo je potrebné, na udržanie a posilnenie systémov a prostriedkov podpory vrátane financovania na podporu koncentrácie ponuky, najmä poskytnutím skutočnej pomoci pre zriaďovanie a prevádzku organizácií výrobcov, najmä pre maloobjemový pobrežný a drobný rybolov;

74. trvá na tom, že operačné programy musia prostredníctvom poskytovania potrebnej finančnej podpory podnecovať organizácie výrobcov, aby svoje produkty predávali priamo a aby pracovali v rámci hodnotového reťazca ako prostriedku na zvýšenie hodnoty ich produkcie a zvýšenie pridanej hodnoty produktov rybolovu;

75. vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi vytvorila a zaviedla podporné mechanizmy pre maloobjemový, drobný a pobrežný rybolov, ktoré umožnia riešiť špecifické problémy v tejto časti odvetvia;

76. podčiarkuje, že je dôležité vytvoriť domáce trhy pre tradičné výrobky osobitnej kvality, ktoré by mali byť podporené na veľtrhoch, v malých obchodoch a v sektore stravovania, pretože by sa tým zvýšila pridaná hodnota miestnych výrobkov rybolovu a podporil miestny rozvoj;

77. vyzýva Komisiu, aby zvážila lepšie spôsoby na podporu predaja spracovaných produktov rybolovu s vyššou pridanou hodnotou vrátane konzervovaných výrobkov na základe príkladu určitých poľnohospodárskych produktov a programov na vonkajšiu propagáciu produktov rybolovu EÚ vrátane ich prezentácie na medzinárodných výstavách a veľtrhoch;

78. poukazuje na to, že odvetvie rybárstva je kľúčové pre sociálno-ekonomickú situáciu, zamestnanosť a podporu hospodárskej a sociálnej súdržnosti v najvzdialenejších regiónoch, ktorých ekonomiky sú ovplyvnené trvalými štrukturálnymi obmedzeniami a ktoré majú len málo možností na hospodársku diverzifikáciu; domnieva sa preto, že je nevyhnutné zachovať a zvýšiť podporu EÚ pre odvetvie rybárstva v týchto regiónoch, najmä s cieľom kompenzovať dodatočné náklady spojené s odľahlosťou, pokiaľ ide o predaj určitých produktov rybolovu z niektorých najvzdialenejších regiónov; poukazuje na osobitosti hodnotových reťazcov odvetvia rybárstva v najvzdialenejších regiónoch a trvá na tom, že je potrebná osobitná podpora na ich posilnenie a uľahčenie prístupu na trhy, čo je cieľ, ktorý by sa mohol dosiahnuť nielen obnovením programu možností osobitne súvisiacich s odľahlosťou a ostrovným charakterom (POSEI) pre rybolov, ale aj vytvorením systému POSEI pre dopravu zameranú na vytvorenie a prevádzkovanie konkrétnych obchodných trás;

79. zdôrazňuje, že treba zabezpečiť kontinuitu rybolovných činností s potrebnou generačnou obnovou, ale aj s väčším spoločenským uznaním činnosti a jej významu pre poskytovanie zdravých potravín z udržateľnej výroby v biotopoch s dobrým environmentálnym stavom, ako aj prínosu k zdravej výžive Európanov;

Štvrtok 16. septembra 2021

80. pripomína dôležitú úlohu, ktorú rybári zohrávajú v získavaní vedeckých poznatkov, tak pri priamom zapojení do zberu údajov o rybolove a ich spolupráce s vedou pri získavaní doplňujúcich informácií o stave morského prostredia, druhov a biotopov, ako aj o stave ich ochrany na vedecké účely;

81. konštatuje, že odborná príprava rybárov môže zohrávať významnú úlohu pri pokračovaní v zapojení rybolovných činností do ochrany prírody a ich prínosu k nej podporovaním zavádzania a využívania udržateľnejších rybolovných techník, a to v súlade s cieľmi udržateľného využívania zdrojov stanovenými v SRP;

82. poukazuje na to, že rozvoj morského výskumného a inovačného potenciálu v najvzdialenejších regiónoch má zásadný význam pre stimuláciu rastu modrého hospodárstva v týchto regiónoch; dodáva tiež, že posilnenie ich účasti v medzinárodných výskumných sieťach, do ktorých sú zapojené ich univerzity s poznatkami o ich jedinečných vlastnostiach, môže najvzdialenejším regiónom pomôcť zlepšiť ich inovačné systémy a vytvárať pracovné miesta; naliehavo vyzýva Komisiu, aby vyvinula úsilie s cieľom vybaviť tieto regióny prostriedkami na efektívne štúdium a využitie ich biodiverzity;

83. zdôrazňuje cieľ spoločnej rybárskej politiky podporovať selektívny rybolov a cieľ EÚ dosiahnuť do roku 2050 klimatickú neutralitu; zdôrazňuje pokrok smerom k vozovému parku s nízkymi emisiami a k inovačným rybolovným technikám, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľa na rok 2050 aj cieľa selektívnosti; vyzýva Komisiu, aby podporovala a uprednostňovala tento vývoj s cieľom udržať vyhliadky pre toto odvetvie prostredníctvom inovácií;

84. poukazuje na spoločný rozvoj stavby lodí a vedecký prístup tzv. trojnásobnej nuly: nulové emisie, nulový odpad, nulové nehody na palube, a to podporovaním prechodu na konštrukciu plavidiel v európskych flotilách vrátane maloobjemových rybárskych flotíl, a to v súlade s obehovejšími, efektívnejšími a udržateľnejšími líniami, a nie len hlavne hospodárskymi líniami;

85. pozoruje, že dôležitá úloha, ktorú rybári plnia pri zhromažďovaní údajov na vedecké účely, môže byť ešte významnejšia, ak sa im poskytne osobitná odborná príprava a odborné znalosti na zaznamenávanie a zber niektorých údajov na mieste na účely validácie informácií o životnom prostredí zhromaždených prostredníctvom nástrojov na diaľku, ako sú satelity a iné nástroje; zdôrazňuje dôležitú úlohu univerzít a námorných výskumných stredísk v spolupráci s námornými školami, pokiaľ ide o odbornú prípravu rybárov v záujme uspokojenia tejto potreby; zdôrazňuje, že v roku 2019 flotila EÚ, ktorá pozostávala z viac ako 81 000 rybárskych plavidiel všetkých veľkostí, poskytla neporovnateľný počet platforiem, ktoré neustále takmer denne zbierali údaje o rybolove a iné námorné údaje; konštatuje, že ide o nástroj, ktorý sa môže a mal by sa na tento účel využívať s vhodnými stimulmi na zber ešte väčšieho množstva údajov týkajúcich sa morí Európy a sveta; naliehavo vyzýva oficiálne vedecké poradné orgány pre rybárstvo, ako je Medzinárodná rada pre výskum mora (ICES) alebo výbor STECF, aby vo väčšej miere využívali údaje zhromaždené flotilou EÚ;

86. poukazuje na to, že zapojenie mladých ľudí a generačná obnova zabezpečia nielen kontinuitu najstaršej činnosti modrého hospodárstva, ale aj bezpečnosť obyvateľstva v pobrežných oblastiach a okolitých vidieckych oblastiach, pričom sa zachová kultúrne dedičstvo mnohých pobrežných komunít; domnieva sa, že je mimoriadne dôležité, aby mladšie generácie boli lepšie informované a mali lepšie poznatky o otázkach udržateľnosti s novými znalosťami, ako aj o tom, že je potrebné, aby všetci prispievali k riešeniu zmeny klímy, ktorá má najväčší vplyv na morské a pobrežné oblasti na celej planéte, a boju proti nej;

87. domnieva sa, že odvetvie rybárstva by bolo atraktívnejšie pre viac mladých ľudí, ak by bolo prepojené a doplnené novými odvetviami, napríklad cestovným ruchom; v tejto súvislosti naliehavo vyzýva členské štáty a ich regióny, aby znížili byrokraciu rybárskeho cestovného ruchu ako zdroja príjmov; ďalej vyzýva Komisiu, aby v rámci existujúcich programov EÚ podporovala záložné línie na obnovu hmotného a nehmotného dedičstva spojeného s námornými činnosťami, zachovanie identity pobrežných komunít a optimalizáciu ich využívania v cestovnom ruchu;

88. konštatuje, že ochrana životného prostredia je pre mladých ľudí v Európe čoraz väčším problémom; zdôrazňuje význam udržateľného riadenia rybolovu s cieľom prilákať mladých rybárov; vyzýva na podporu rybolovu s nízkym vplyvom nielen ako prostriedku na zníženie vplyvu rybolovu na morské prostredie, ale aj na prilákanie nových generácií rybárov;

89. poukazuje na to, že rybársky cestovný ruch má značný nevyužitý potenciál;

90. zdôrazňuje význam začlenenia rybárov do spoločného a komunitného námorného priestorového plánovania pre trvalo udržateľný rozvoj a ochranu morského prostredia;

91. zdôrazňuje význam gramotnosti v oblasti oceánov, ktorá musí podporovať digitálnu gramotnosť a digitalizáciu rybolovných činností; zdôrazňuje, že napriek zlepšeniam zručností u starších vekových skupín je pre nové generácie jednoduchšie a dokonca intuitívnejšie používať softvérové aplikácie, či už pri zbere a zaznamenávaní údajov podľa nového nariadenia o kontrole rybárstva, ktoré sa v súčasnosti reviduje, alebo pri používaní nových aplikácií a zariadení na zlepšenie bezpečnosti, pracovných podmienok a pohodlia rybárov na mori;

92. víta strategické zmeny v EÚ, najmä ekologickú a digitálnu transformáciu, ktoré musia prispieť k ochrane existujúcich pracovných miest a vytvoreniu nových, kvalitných pracovných miest na územiach, ktoré sú silno závislé od rybolovu, a k ďalšej podpore ich hospodárskeho rozvoja; zdôrazňuje, že je dôležité zachovať tradičné povolania v odvetví rybárstva s vyváženým prechodom, aby sa zabránilo strate pridanej hodnoty skúseností starších rybárov; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvorili systémy celoživotného vzdelávania s cieľom aktualizovať zručnosti a vytvárať príležitosti pre všetky vekové skupiny;

93. zdôrazňuje, že zlepšenie stavu ochrany populácií rýb prinieslo zlepšenie príjmov a zvýšenie priemerných miezd rybárov a aj k dosiahnutiu zníženia emisií uhlíka a iných skleníkových plynov; konštatuje, že rybári sa vo väčšej miere zapojili do zberu všetkých druhov morského odpadu, a to nielen strateného alebo zanechaného rybárskeho výstroja, a že ich ekologický príspevok v tejto súvislosti by sa mal uznať, podporovať a riadne odmeniť; v tejto súvislosti zdôrazňuje možnosť zvážiť podporu vytvárania nových činností a doplnkových tokov príjmov súvisiacich so zberom morského odpadu a vykonávania európskej stratégie pre plasty v obehovom hospodárstve;

94. zdôrazňuje, že udržateľné riadenie populácií rýb a stanovenie rybolovných kvót v súlade s cieľom obnoviť a udržať populácie rýb nad úrovňami biomasy, ktoré dokážu priniesť maximálny udržateľný výnos, je kľúčom k vytvoreniu hospodárskeho prostredia, v ktorom majú mladí ľudia dostatočnú dôveru na investovanie potrebné na to, aby sa z nich stali rybári;

95. zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty zaviedli hospodárske stimuly a prístavnú infraštruktúru potrebnú na riadny zber a recykláciu odpadu a plastov zbieraných mladými rybármi, ktoré im za to môžu priniesť finančné zisky nad rámec ich hlavnej činnosti;

96. vyzýva členské štáty, aby v súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 o SRP používali pri prideľovaní rybolovných možností, ktoré majú k dispozícii, aj kritériá týkajúce sa veku;

97. víta skutočnosť, že nový ENRAF na roky 2021 – 2027 poskytne pomoc a podporu mladým rybárom zapojeným do prvého nákupu plavidla alebo rybárskeho podniku; zdôrazňuje, že je potrebné prilákať mladých ľudí nielen k činnostiam morského rybolovu, ale aj k riadeniu rybárskych podnikov a k akvakultúre, čím sa zabezpečí generačná obnova v celom odvetví; vyzýva členské štáty, aby presadzovali túto obnovu tým, že odstránia prekážky a podporia osoby, ktoré chcú začať kariéru v odvetví rybolovu, a aby riešili otázky, ako sú vysoké počiatočné náklady na začatie podnikania, metódy prideľovania rybolovných možností, nestabilita príjmov, rodová rovnosť a neistota v súvislosti s dĺžkou kariéry;

98. opakuje, že ako prostriedok na ochranu príjmov z rybolovu je potrebné poskytnúť odvetviu a jeho pracovníkom náležitú hospodársku a sociálnu kompenzáciu na kompenzáciu uložených opatrení na zachovanie zdrojov alebo pomoci pri dočasnom zastavení činnosti na účely riadenia zdrojov; na tento účel navrhuje, aby ENRAF podporoval vytvorenie fondu na kompenzáciu miezd, ktorý vyrovná všetky straty z príjmu a pokrýva obdobia, počas ktorých sa nevykonáva rybolov, a aby sa takéto obdobia považovali za skutočný pracovný čas na účely starobného dôchodku a iných nárokov na sociálne zabezpečenie; okrem toho podporuje zavedenie garantovanej minimálnej mzdy;

99. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali úsilie o podporu sociálneho dialógu medzi stranami, najmä pokiaľ ide o: (a) odbornú prípravu mladých podnikateľov v odvetví rybolovu; (b) profesionálny rozvoj a zvyšovanie zručností pre udržateľný rybolov; (c) zvyšovanie informovanosti o osvedčených postupoch rybolovu; (d) bezpečnosť a ochranu ľudského života na mori; (e) bezpečnosť a ochranu zdravia pracovníkov na palube;

100. poukazuje na to, že investície do generačnej obnovy by mali byť pre EÚ aj naďalej prioritou, že jedným z hlavných úspechov nášho spoločného projektu je sebestačnosť v oblasti potravín a že postupné starnutie ľudí pracujúcich v odvetví rybárstva predstavuje skutočné riziko;

101. domnieva sa, že osobitná pozornosť a podpora by sa mali venovať maloobjemovému rybolovu, ktorý je potenciálne menej predátorský a udržateľnejší, a to nielen z hľadiska riadenia biologických zdrojov, ale aj zo sociálno-ekonomického hľadiska;

102. pripomína, že generačná výmena, do ktorej budú zapojení rybári dobre vyškolení a informovaní o najnovších technológiách, správaní a spôsoboch zabezpečenia udržateľnosti zdrojov, je tiež spôsobom, ako môže EÚ prispieť k celosvetovému úsiliu zameranému na boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu (NNN rybolov), jeho zníženiu a odstráneniu;

103. domnieva sa, že generačná obnova a diverzifikácia činností zostávajú výzvou a že ENRAF by mal prijať opatrenia na podporu odbornej prípravy a kariérneho rastu a na zvýšenie príjmov a istoty zamestnania;

104. pripomína, že potreba zlepšiť obraz odvetvia vrátane úlohy žien a zlepšiť pracovné podmienky, životné podmienky na palube a bezpečnosť plavidiel na prilákanie nových generácií, ako aj potreba zlepšiť postupy uznávania pracovných certifikátov v odvetví rybárstva vzhľadom na prekážky pohybu rybárov medzi členskými štátmi a potreba pracovnej sily v tejto oblasti predstavujú faktory, ktoré podporujú najímanie rybárov z tretích krajín, ktorí sú v tomto odvetví v niektorých prípadoch zamestnaní nezákonne;

105. domnieva sa, že v súlade so stanoviskom Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru o sociálnom rozmere rybárstva je nevyhnutné vypracovať všeobecné zásady a prevádzkové usmernenia pre spravodlivé služby trhu práce v odvetví rybolovu, keďže rybári z krajín mimo EÚ sú dôležití na zachovanie činnosti v tomto odvetví vo viacerých regiónoch; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že Komisia a členské štáty by mali presadzovať usmernenia o dôstojnom zamestnávaní migrujúcich rybárov, ktoré v roku 2020 vypracovali európski sociálni partneri v odvetví rybárstva;

106. vyzýva Komisiu a Radu EÚ, aby využívali obchodnú politiku s cieľom zabezpečiť, aby sa podobné normy environmentálnej a sociálnej udržateľnosti uplatňovali na európske aj zahraničné subjekty, čím sa vnútorný trh otvorí len pre výrobky, ktoré spĺňajú normy; poznamenáva, že v opačnom prípade by EÚ vyslala zlý signál medzinárodnému spoločenstvu, pretože by odmeňovala tých, ktorí urobili najmenej pre udržateľnosť populácií rýb a spravodlivé zaobchádzanie s rybármi;

107. vyjadruje znepokojenie nad situáciou rybárov, ktorí sú prakticky zbavení práva voliť, a to aj vo voľbách do Európskeho parlamentu, pretože sú na mori; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že členovia posádky, ktorí sú občanmi EÚ a sú na mori, budú môcť účinne uplatňovať svoje právo voliť v rôznych volebných procesoch;

108. konštatuje, že maloobjemový pobrežný rybolov pravdepodobne umožní lepšiu rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom rybárov, a preto zdôrazňuje význam podpory regulačného rámca, ktorý chráni maloobjemový rybolov;

109. vyzýva na zavedenie nových programov sociálnej súdržnosti; víta pilotné projekty základného príjmu v pobrežných oblastiach EÚ s najnižším HDP na obyvateľa, a to aj v najvzdialenejších regiónoch;

110. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvyšovali informovanosť verejnosti v Európe, najmä medzi mladšími generáciami vrátane škôl a agentúr na hľadanie zamestnania, o význame rybolovných činností ako kariérnej príležitosti; zdôrazňuje tiež príspevok rybárov k zásobovaniu potravinami v Európe, k ochrane a zachovaniu oceánov a morského života, ako aj k formovaniu kultúry a spôsobu života pobrežných komunít, čím sa odstraňuje predsudok, že rybári sú dravcami, ktorí majú záujem len o využívanie zdrojov bez ohľadu na budúcnosť;

111. pripomína, že európske flotily spĺňajú najvyššie normy na svete, pokiaľ ide o bezpečnosť, pracovné podmienky, ochranu životného prostredia a biodiverzity a minimalizovanie environmentálnej stopy, že preukázali svoj záväzok voči tejto priorite tým, že podporujú a napomáhajú rozvoju nových kontrolných technológií neprestajným prispôsobovaním sa novým a náročným nariadeniam, a že zatiaľ čo v európskych politikách stále prebiehajú zlepšenia, spoločná rybárska politika už desaťročia zohľadňuje potrebu vedecky riadeného hospodárenia s druhmi;

112. nabáda Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi a ich pobrežnými regiónmi vypracovala vhodnú stratégiu na podporu európskych rýb sprevádzanú primeranou finančnou podporou, a to aj pre druhy, po ktorých je menší dopyt a ktoré majú nižšiu komerčnú hodnotu, s cieľom zvýšiť ich hodnotu a zároveň zabrániť koncentrácii úsilia na druhy, ktoré majú vyššiu hodnotu, a preto je u nich väčšia pravdepodobnosť nadmerného rybolovu;

113. zdôrazňuje význam zvýšených investícií do výskumu, modernizácie a inovácií, ktoré by boli prospešné pre mladých rybárov a pobrežné komunity;

114. zdôrazňuje, že je potrebné presadzovať a podporovať dekarbonizáciu rybárskej flotily, ktorá v súčasnosti závisí 100 % od fosílnych palív, s cieľom umožniť odvetviu rybolovu účinne prispievať k Európskej zelenej dohode a podporovať prístup mladších generácií do odvetvia rybolovu prostredníctvom inovačných iniciatív;

115. uznáva rybárov ako dodávateľov potravín a dôležitých pracovníkov, ktorí aj počas katastrofických udalostí, ako je pandémia ochorenia COVID-19, naďalej zabezpečovali každodenné vylodenia v náročných podmienkach; upozorňuje na značný hospodársky a sociálny vplyv pandémie ochorenia COVID-19 a na potrebu, aby členské štáty vyčlenili finančné prostriedky EÚ na podporu zachovania a vytvárania pracovných miest v odvetví rybolovu a v modrom hospodárstve;

116. upozorňuje na vplyv vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ na odvetvie rybolovu, najmä v pobrežných regiónoch dotknutých rybárskych flotíl; domnieva sa, že tieto následky sa budú týkať nielen rybárskych plavidiel a ich rybárov, ale aj celých komunít a zamestnanosti v týchto oblastiach.

117. zdôrazňuje svoj názor, že generačná obnova musí zohľadňovať ciele Európskej zelenej dohody a potrebu zabezpečiť digitálnu transformáciu aj v modrom hospodárstve; konštatuje, že to znamená nielen prilákať mladých ľudí k rybárstvu, ale aj zabezpečiť, aby boli informovaní a riadne vyškolení, ponúknuť im atraktívne kariérne vyhliadky a možnosť zlepšiť svoju osobnú situáciu, najmä zlepšením ich príjmu a zabezpečením jeho udržateľnosti, a prispieť k súdržnosti ich miestnych komunít, a to najmä v najizolovanejších pobrežných regiónoch a v regiónoch s menšími možnosťami zamestnať sa, umožniť im pracovať na ekonomickom, sociálnom a environmentálnom rozvoji v týchto oblastiach, pričom treba posilniť úlohu žien v tomto odvetví prostredníctvom zvýšenej mobility a pracovných príležitostí na celom území Únie bez komplikácií alebo obmedzení, pokiaľ ide o uznanie ich zručností a odbornej prípravy; domnieva sa, že generačná obnova nesmie viesť ku kolízii medzi generáciami a mala by zahŕňať rybárov všetkých vekových kategórií, ktorí zabezpečia rovnováhu pri ekologickej a digitálnej transformácii, aby sa zabezpečilo, že sa nestratí dedičstvo skúseností;

118. poukazuje na to, že budúca generácia európskych rybárov nielenže zvýši konkurencieschopnosť odvetvia EÚ v budúcnosti, ale bude tiež zohrávať úlohu pri zabezpečovaní dodávok potravín v Európe v nadchádzajúcich rokoch;

119. naliehavo vyzýva Komisiu, aby sa zaoberala aspektmi a požiadavkami uvedenými v tomto uznesení vo svojej ďalšej správe o vykonávaní SRP;

120. dospel k záveru, že toto uznesenie nám poskytuje jedinečnú príležitosť vyzdvihnúť hodnotu budúcej podoby európskeho odvetvia rybolovu, ktorá je strategicky dôležitá, a ukázať Európe cestu, ktorou sa treba vydať: viac mladých rybárov, lepší rybolov a lepšie postupy;

o

o o

121. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a vládam a parlamentom členských štátov.